

Fórizs Sándor

A RENDŐRTISZTI FŐISKOLA HALLGATÓINAK FELKÉSZÍTÉSE A NEMZETKÖZI RENDÉSZETI EGYÜTTMŰKÖDÉSRE¹

Előadásomban egy olyan konkrét programot kívánok bemutatni, mely 2006 óta évente 30-35 hallgatónkat és oktatónkat érint.

Az ezzel kapcsolatos nemzetközi együttműködés igen hosszú időre nyúlik vissza. Nagy meglepetést okozott a számomra, amikor először elolvastam az ezen a konferencián látható EBLA című könyvet, mely egy szíriai régészeti ásatás körülményeit és eredményeit mutatja be. A település romjainak az átvizsgálásakor megtalálták az uralkodói palota ékirásos agyagtáblákból álló könyvtárát, több mint 14500 agyagtáblával. Ezek megfejtésekor az idősámítás előtti harmadik évezred második feléből került elő – többek között – egy olyan egyezmény, amelyet két szomszédos városállam uralkodója kötött egymással. A 4500 éves írás lényegében egy tolonc egyezmény volt, amelyben az érintett királyok kölcsönösen kötelezettséget vállaltak, hogy egymás szökött rabszolgáit, alattvalóit kiadják egymásnak. Utólag újrágondolva, teljesen nyilvánvaló, hogy az első államok kialakulásakor azonnal megjelent az igény a nemzetközi együttműködésre – még rendészeti területen is. Hogy ezt a réz korban agyagtáblán, most pedig e-mail-ben szervezik, ez érthető. A másik meglepetésemet a könyvtár átvizsgálásakor talált szótárak (két és háromnyelvű) nagy száma jelentette.

Minden nemzetközi együttműködés legfőbb alapja a nyelv – vagy a két együttműködő féle, vagy egy „harmadik” (a latin a középkorban, a francia a 16-19. században, az angol napjainkban). Ma bizonyossággal állítható, hogy az anyanyelven kívül valamilyen „idegen” nyelvet feltétlenül beszélni kell az együttműködéshez.

Lényegében ezért is fogalmazza meg a Szolgálati törvény is (1996. évi XLIII. törvény a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjai szolgálati viszonyáról) a következőket.

A 245. szakasz (4) bekezdés szerint:

„...2008. január 01-jétől tiszti beosztásba ... pályakezdőként csak ... nevezhető ki, ... aki angol, vagy francia, vagy német nyelvből államilag elismert nyelvvizsgálóval rendelkezik”.

A törvény hivatkozott szövege három nyelvre fókuszál (angol, francia, német), és ezek egyikének nyelvvizsga-szintű ismerete, illetve a nyelvvizsgálóval rendelkezés a tiszti kinevezés feltétele. Egyébként ez az előírás egy pillanatra az RTF-en is zavart okozott. Saját képzési okmányaink ugyanis e vonatkozásban nincsenek összhangban a törvénnyel, a főiskola a kibocsátás feltételül bármely idegen nyelvből megszerzett középfokú „C” típusú nyelvvizsgát határoz meg.

¹ A Nemzetközi Határrendészeti Konferencián elhangzott előadás. Keszthely, 2008. szeptember 25.

A tiszti kinevezés már a rendvédelmi szerv joga. Szerencsére 2008-ban az „egyéb” (spanyol, olasz, orosz) nyelvvizsgával rendelkezőknek sem volt problémájuk a kinevezésükkel.

Főiskolánk Idegennyelvi Intézettel rendelkezik, és négy idegen nyelvet tanítunk (orosz, német, angol, francia). Szakiránytól függően (11 szakiránnyal rendelkezünk) 210-336 tanóra nyelvoktatást biztosítunk. Feladatunk a rendészeti szaknyelv és az általános nyelv oktatása. Amelyik hallgatónk a tanulmányok megkezdésekor már rendelkezik egy idegen nyelvből az előírt „C” típusú középfokú nyelvvizsgával, választhat egy másik nyelvet, vagy az első nyelv rendészeti anyagát. Amit sajnos nem tudunk biztosítani, az a szomszédos országok nyelveinek oktatása. Az ilyen felkészítéshez jóval több tanárra, azaz több pénzre lenne szükségünk. A rendvédelmi szerveknek a szomszédos országok nyelvei oktatását, amennyiben arra igény jelentkezik, valószínűleg regionális szervezésben kell megoldaniuk.

A főiskolán az idegen nyelvek tanulásával kapcsolatban lehangoló statisztikát tudok bemutatni. A 2007/2008-as tanévben a nappali tagozaton 175 hallgató végzett, közülük 15 fő nem tette le az előírt nyelvvizsgát, és ezért nem kapta meg a diplomáját. Levelező tagozaton még kedvezőtlenebb a helyzet. Nyelvvizsga hiánya miatt a végzett 167 hallgatóból 66 fő nem kapott diplomát. Az elmúlt öt évben a nappali képzésben 50, levelező képzésben 393 fő „halmozódott fel”, akik még adósok a nyelvvizsga bizonyítvány bemutatásával.

A nemzetközi rendészeti együttműködés szempontjából nagyon jelentős, hogy főiskolánk bekapcsolódott az Európai Unió ERASMUS-programjába. Ez a kiváló program hallgatók és oktatók külföldi tanulmányait, szakmai gyakorlatát finanszírozza. Pályázható támogatás keretében fedezi az utazás, az étkezés, a szállás költségeit.

Az intézmény részéről a pályázás feltételei:

- * „Bologna”-típusú akkreditált képzés;
- * ERASMUS” nyilvántartási szám megléte, azaz igazolnunk kell, hogy részt veszünk a programban;
- * évenkénti pályázás;
- * a hallgatóknak legalább egy lezárt felsőoktatási évvel rendelkezniük kell;
- * biztosítani szükséges, hogy a hallgatók minimum három hónapot, az oktatók tíz napot külföldön lehessenek.

Az európai uniós felsőoktatási térségben több ezer főiskola és egyetem tagja ennek a programnak, amely a diákok körében Magyarországon is rendkívül népszerű. Hazánkban ebben a tanévben 3800 hallgató élt az ERASMUS-program adta lehetőségekkel, amely a program 11 évének a viszonylatában rekordnak számít.

A Rendőrtiszti Főiskola is felismerte a program kínálta lehetőségeket, amelyek jelentős összegeket biztosítanak a külföldi tanulmányokhoz. Hosszas vita után módosítottuk a Tanulmányi és Vizsgaszabályzatot. Ennek eredményeként a kiutazó hallgatók egyéni tanulmányi rendet kapnak. A vizsgák egy részét, melyre nem épül más tantárgy, egy szemeszternyit is „eltolhatják”, a kritérium tantárgyak teljesítését pedig a következő tanév elejéig, szeptemberig tettük lehetővé.

Mivel a támogatott szakmai gyakorlatnak legalább 13 hetesnek kell lennie, nagy nehézségekkel kialakítottunk június közepe és szeptember közepe között egy ilyen hosszú időszakot. Ebbe beleesett a júniusi vizsgaidőszak egy része, a júliusi szakmai gyakorlat, az augusztusi szabadság és a szeptemberi szemeszter első két hete. A résztvevők a szakmai gyakorlatot külföldi rendőr-igazgatóságokon, rendőrőrsön, nyomozócsoportoknál, illetve büntetés-végrehajtási intézményeknél teljesítették. A három-négy hónapos külföldi tanulmányokra polgári egyetemeken volt lehetőség, mert a nyugat-európai rendőrfőiskolák még nincsenek az ERASMUS-programban. Különösen fontos, hogy az Egyesült Királyságba is sikerült mind tanulmányok, mind szakmai gyakorlat céljából hallgatót kiutaztatnunk.

Ennyi pénzt, ilyen mértékű támogatást más forrás a hallgatók részére nem biztosít. A 2006/2007-es tanévben 26.860 euró, 2007/2008-ban 53.273 euró, 2008/2009-ben pedig 62.533 euró hozzájárulást kaptunk.

A külföldről hazatért hallgatóink általában rövid időn belül leteszik a felsőfokú nyelvvizsgát (ha még nem rendelkeztek vele).

A programban résztvevő oktatók rövidebb ideig, tíz napig tartózkodnak kint, de ez még így is nagy lehetőség. Megismerhetik a fogadó iskola működési rendjét, törekvéseit, meghatározó tapasztalatokat gyűjthetnek.

Az ERASMUS-program kölcsönösséget feltételez, számunkra is kötelező a hozánk jelentkező diákok fogadása. Tantárgyak angol nyelvű oktatását kínáltuk fel, a kínálatot pedig megjelentettük az RTF honlapján. Több jelentkezőt fogadtunk Szlovéniából, Németországból, három főt a pozsonyi, öt főt a lett rendőrtisztői főiskoláról. Saját tanárainknak is újszerű feladat angol nyelven oktatni. Ebben a tanévben 15–15 főt támogathatunk tanulmányok és szakmai gyakorlat területén, és 10 oktató utazhat külföldre.

Szívből remélem, hogy ennek a rendkívüli programnak az előnyeit még hosszú ideig kihasználhatjuk, a rendvédelmi szervek pedig folyamatosan olyan fiatal tiszteket tudnak felvenni és alkalmazni, akik kitűnő színvonalon birtokolnak egy-egy idegen nyelvet.

**Külföldi hallgatói tanulmányok
2006-2007**

Helyszín		Résztevők száma
Anglia	Leicester, Monfort Egyetem	1 fő
Franciaország	Lyon, Lyoni Egyetem	2 fő
	Nanter, Sorbonne X.	1 fő
Németország	Heidelberg, Ruprecht Karls Egyetem	1 fő
	Bochum, Ruhr Egyetem	3 fő
Szlovénia	Maribor, Ljubljana Egyetem	3 fő
Összesen:		11 fő

**Külföldi hallgatói tanulmányok
2007-2008**

Helyszín		Résztevők száma
Anglia	De Monfort University, Leicester	4 fő
Ausztria	Universität Augsburg	1 fő
Csehország	Policejni Akademie,	1 fő
Franciaország	Universitaires Saint-Louis	1 fő
Szlovénia	Univerza V, Maribor	4 fő
Németország	Ruhr-Universität, Bochum	4 fő
Összesen:		15 fő

**Külföldi hallgatói gyakorlat
2006-2007**

Helyszín		Résztevők száma
Belgium	Brüsszel	2 fő
Németország	Bréma	1 fő
	Oranienburg	2 fő
	Fürstfeldbruck	3 fő
	Hannover	2 fő
Összesen:		10 fő

**Külföldi hallgatói gyakorlat
2007-2008**

Helyszín		Résztevők száma
Németország	Szász Rendőrség	2 fő
	Brandenburgi Rendőrség	2 fő
	Német Szövetségi Nyomozó Hivatal (BKA)	1 fő
	Alsószász Rendőrség	1 fő
	Hamelni Börtön	1 fő
Anglia	Suffolki Rendőrség	1 fő
Franciaország	Francia Rendőrség	1 fő
Ausztria	Josephstadti Börtön	1 fő
Összesen:		10 fő

**Oktatói, munkatársi tanulmányút
2007-2008**

Helyszín		Résztevők száma
Franciaország	Sorbonne Egyetemcsoport X. Nanteri Egyetem	1 fő
Lettország	Lett Rendőrakadémia	1 fő
Málta	Máltai Egyetem	1 fő
Németország	Berlini Közigazgatási és Rendvédelmi Főiskola	1 fő
	Bochum-i Ruhr Egyetem	2 fő
Spanyolország	Terror-elhárító Képző Központ	1 fő
Szlovákia	Pozsonyi Rendőrakadémia	2 fő
Összesen:		9 fő